

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **A. H.**, bytom B., v dovolacom konaní zastúpený JUDr. Mariánom Kuckom, advokátom so sídlom v Žiline, Národná 7, proti žalovanému: **Denník PRÁCA, spol. s r.o.**, so sídlom v Bratislave, Odborárske námestie 3, **o ochranu osobnosti**, ktorá vec bola vedená na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 13 C 1102/1997, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 25. júla 2012, sp. zn. 6 Co 94/2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 22. septembra 2011, č. k. 13 C 1102/1997-237 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby sa žalovaný zdržal v budúcnosti uverejnenia tvrdení bližšie špecifikovaných v žalobe a zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Dospel k záveru, že konaním žalovaného nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu. Pokiaľ sa žalobca domáhal aj toho, aby sa žalovaný zdržal ďalších zásahov, poukázal tiež na to, že žalovaný už dlhšiu dobu tlač nevydáva. Vzhľadom na záver o nedostatku podmienok poskytnutia žalobcom požadovanej ochrany nepovažoval za dôvodný jeho návrh na vypočutie ďalšieho svedka.

Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. júla 2012, sp. zn. 6 Co 94/2012 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého

rozhodnutia súdu prvého stupňa. Za správny považoval aj jeho záver o nadbytočnosti vykonanie ďalšieho dokazovania výsluchom svedkyne M. W..

Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobca podal dovolanie. Navrhol napadnutý rozsudok, a pre rovnaké vady aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dovolaní (doslovne tak ako v odvolaní) uviedol podrobný priebeh konania, obsah rozhodnutí súdov a citoval ustanovenia § 236 ods. 1, 237 písm. e/, § 238 ods. 2, § 240 ods. 1 a § 243c Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Po tomto v dovolaní uviedol: „Dovolanie odôvodňujeme s poukazom na § 237 písm. e/ O.s.p., ako aj tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/) a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/)“.

Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom. Dospel pritom k záveru, že dovolanie žalobcu nie je prípustné.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie (iba) odvolacieho súdu. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inšinciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. O.s.p. (I. ÚS 4/2011).

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p., možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 238 O.s.p. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Dovoláním žalobcu napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p. Nejde totiž o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval. Žalobca v dovolaní preto mylne poukazuje aj na ustanovenie § 238 ods. 2 O.s.p. Rovnako nejde o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. vylúčené. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania žalobcu v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti

účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

Z obsahu spisu nevyplýva, že by sa súdy dopustili porušenia procesných ustanovení majúcich za následok existenciu niektorej z vyššie uvedených vád. Ich existenciu naostatok výslovne netvrdí ani žalobca v svojom dovolaní. Pokiaľ bez bližšieho vysvetlenia cituje v dovolaní ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p., robí tak neopodstatnene. Ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu. V danom prípade ale bol podaný návrh na začatie konania (žaloba) o ochranu osobnosti.

Pokiaľ by žalobca azda chcel vyvodil porušenie svojich procesných práv (výslovne tak v dovolaní nerobí) z toho, že súdy nevykonali ním navrhnutý dôkaz vypočutím svedkyne, dovolací súd poznamenáva, že Občiansky súdny poriadok ukladá účastníkom konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd ale rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O.s.p.), a nie účastníkov konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky to vyjadril už v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993, v ktorom vysvetlil, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len neúplnosť skutkových zistení (vedúcu k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p.; v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 125/1999 uviedol, že ak súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je prípustné, lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom.

Pokiaľ žalobca v dovolaní poukazuje aj na ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., robí tak neopodstatnene, pretože predmetné ustanovenie upravuje skutočnosť (nesprávne právne posúdenie veci), ktorou možno, okrem iných skutočností, dovolanie odôvodniť, nie predpoklady prípustnosti dovolania. Právne posúdenie (činnosť súdu, pri ktorej na zistený

skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu) je síce podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. relevantný dovolací dôvod, ktorý ale možno úspešne uplatniť len v prípade, že dovolanie je prípustné; samo nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom prípustnosť dovolania nezakladá (porovnaj tiež niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napr. sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011 a sp. zn. 6 Cdo 41/2011).

Tzv. iná (v ustanovení § 237 O.s.p. neuvedená) procesná vada konania, na ktorú žalobca v dovolaní tiež poukazuje (bez toho, že by uviedol, v čom podľa neho spočíva), na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia majúcu za následok prípustnosť dovolania; iná vada konania je významná len v prípade, že dovolanie je v danej právnej veci prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde).

Možno teda uzavrieť, že dovolací súd nezistil skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p., a keďže dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadny opravný prostriedok žalobcu odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal. Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy nevznikli (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 5. februára 2014

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Poliačiková